

Afgørelser – Reg. nr.:

Fredningen vedrører:

Bemærkninger:

Bemærkninger om formål og bestemmelser:

Denne fredning indeholder ingen udtrykkelig formålsbestemmelse. Formålet må derfor udledes ud fra en fortolkning af fredningsafgørelsen. I dokumentet er de generelle bestemmelser fremhævet. Den fremhævede tekst er vejledende og er fremhævet som hjælp til læseren. Fredningens generelle bestemmelser kan også optræde uden for de markerede områder. Et fuldstændigt billede af formål og bestemmelser forudsætter, at hele afgørelsen fra fredningsnævn og Overfredningsnævnet/klagenævn læses.

[Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævning af bestemmelserne](#)

Domme:

Taksationskommissionen:

Miljø- og Fødevareklagenævnet:

Fredningsnævnet:

Forslag:

Dispensationer: sidst i filen med nyeste til sidst

FREDNINGSNÆVNET >

Tingbogen for:

Genpart.

REG. NR. 1644

Ansøder:

29/6-51

Halk bind IV blad 142
art.nr.186,
Halk ejerlav og sogn.

Fredningsnævnet for Haderslev
amtsrådsreds.

Gebyrfri i h.t.lov
nr.140 af 7.maj 1937.

Fredningsdeklaration.

Underskrevne husmand Hans Jørgen Hansen, Halk, der har arvefæstet på ejendommen art.nr.186 af Halk ejerlav og sogn, indført i tingbogen for Halk bind IV blad 142, erklærer herved, at nedenævnte arealer af denne ejendom vil være at frede.

Arealerne beskrives således:

Af kortblad 1 parcellerne nr.209/81 og nr.210/82.

Fredningen har følgende indhold:

Arealerne må ikke bebygges; de må ej heller beplantes således, at udbygningen til kirken skæmmes, midlertidigt eller vedvarende, ligesom der ikke på arealerne må oprettes skure, udvalgsteder, boder, vogne til beboelse eller opbevaring af redskaber eller lign.; ej heller må der på arealerne oprettes toiletter, huse, huse, pelsdyrfarme o.lign., sprøjtehus, bensinstationer, og heller ikke - med ejerens samtykke - transformatorstationer, telefon- eller telegrafmaster.

For fredningen ydes der ingen erstatning.

Jeg er indforstået med, at denne deklaration uden udgift for mig tinglyses på ejendommen art.nr.186 af Halk ejerlav og sogn, med oprykkende prioritet næst de tidligere tinglyste hæftelser og andre byrder, hvorefter henvises til ejendommens blad i tingbogen.

Fåttalsberettiget i henhold til deklarationen er fredningsnævnet for Haderslev amtsrådsreds og Halk sogns menighedsråd hver for sig.

Halk, den 29. juni 1951.

Husmand Hans Jørgen Hansen.

Undertegnede menighedsråd for Halk sogn tillader herved
som bortfører af den omtalte ejendom, at deklarationen ting-
lyses på denne.

Halk, den 29. juni 1951.

A. Hansen. L. Thomsen. A. Nissen.
Hans Petersen Chr. Ravnsgaard. J. Petersen.
Aage J. Møll.

Næst-

Underkrevne /formand for Halk menighedsråd attesterer,
at underkrivernes udgør det samlede menighedsråd for Halk sogn.

G.m.s.

I Formandens Fødsel

Aage J. Møll

Sognepræst.

f. 17/6

Indført i Dagbogen til Tingbogen for Retskreds Nr. 89.
Haderslev Købstad m.v. den 11. Sept. 1951. Nr. 3332.
Lyst tingbog Halk bd. IV bl. 142, afd. II nr. 5.

Davidson.

/v.

Gebyr § 14, II. 2 kr.

skrives: To Kroner.

Genpartens rigtighed bekræftes.

Fredningsnævnet for
Haderslev Amtsrådsreds

Svend Andersen

Tingbogen for:
Halk bind III blad 90,
art.nr.80, og Halk bind
II blad 65, art.nr.81,
Halk ejerlav og sogn.

Anmelder:
Fredningsnævnet for Haderslev
amtsrådskreds.

Gebyrfri i h.t.lov
nr.140 af 7/5 1937.

Fredningsdeklaration.

Undertegnede menighedsråd for Halk sogn erklærer herved på Halk kirkes vegne som ejer af art.nr.80 af Halk ejerlav og sogn, indført i tingbogen for Halk bind III blad 90, og på Halk præsteembedes vegne som ejer af art.nr.81 af Halk ejerlav og sogn, indført i tingbogen for Halk bind II blad 65, at nedennævnte arealer - under forbehold af kirkeministeriets godkendelse - vil være at frede.

Arealerne beskrives således:

Af kortblad 1, kortdistrikt Halk, parcellerne 213/87, 214/87, og 215/87 alle beliggende umiddelbart øst for kirkegården mellem denne og kommunevejen, og hørende under art.nr.80, samt af samme kortblad parcellerne 233/82, 84, 83 og 211/82 beliggende henholdsvis nord, vest, sydvest og syd for kirkegården og hørende under art.nr.81.

Fredningen har følgende indhold:

Arealerne må ikke bebygges; de må ej heller beplantes således, at adkomsten til kirken forlægges, midlertidigt eller vedvarende, ligesom der ikke på arealerne må oprettes skure, midlertidige, boder, vegne til beboelse eller opbevaring af redskaber eller lign. ej heller må der på arealerne oprettes toiletter, huse, skure, polydyrferme o.lign., sprøjtehus, benninstandere, og heller ikke med ejerens samtykke - transformatorstationer, telefon eller telegrafmaster.

For fredningen ydes der ingen erstatning.

Fredningen sker med følgende forbehold:

Sålange de pågældende arealer administreres af de kirkelige myndigheder, træffer Kirkeministeriet dog efter indhentet erklæring fra fredningsævnet afgørelse om ryplacering af bygninger på præstegårdsjorden og tillige om selve byggeplanen for disse, for så vidt bygningerne skal benyttes til driften af præstegårdens jorder, til brug for præsten eller i det hele skal tjene kirkelige formål.

Menighedsrådet er indforstået med, at denne deklaration uden udgift for menighedsrådet tinglyses på ejendommene art.nr. 80 og 81 af Halk ejerlav og sogn med oprykkende prioritet næst de tidligere tinglyste hæftelser og andre byrder, hvorefter henvises til ejendommens bød i tingbogen.

Påtaleberettiget i henhold til deklarationen er fredningsævnet for Haderslev amtstadsreds og Halk menighedsråd hver for sig.

Halk, den 29. juni 1951.

f. Møll.
A. Hansen. L. Thomsen. A. Nissen.
Hans Petersen. Chr. Ravnsgaard. J. Petersen.
Aage J. Møll.

næst-
Underkrevet formand for Halk menighedsråd attesterer, at
underskriverne udgør det samlede menighedsråd for Halk sogn.
d.u.s.

I formandens fravær

Aage J. Møll.
Segnepræst.

Det tiltrædes, at nærværende fredningsdeklaration tinglyses som servitutstiftende på art.nr. 80 og 81, Halk ejerlav og sogn.

Kirkeministeriet, den 19. januar 1952.

P.M.V. *for den kirkelige*
E.B.
Detlefsen.

Indført i Dagbogen til Tingbogen for Retskreds Nr.89.

Haderslev Købstad m.v, den 20. Febr. 1952. Nr.640.

Lyst tingbog Halk bd. III bl. 90, afd. II nr. 1,

" bd. II bl. 65, afd. II nr. 6.

Davidssen.

/V.

Gebyr § 14; II 2 kr.

skriver: To Kroner.

Genpartens retlighed bekræftes.

Fredningsnævnet for
Haderslev Amtsrådsreds

DISPENSATIONER>

Afgørelser - Reg. nr.:

Herunder ses afgørelser i dispensationssager for denne fredning

Modtager i
Skov- og Naturstyrelsen

14. AUG. 1996

Den 14. august 1996 behandlede formanden, dommer S.A. Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 47/96

Ansøgning fra Haderslev og Omegns Elforsyning, Haderslev, om tilladelse til at ombytte den nuværende murede transformatorstation med en kompaktstation, der opstilles på matr.nr. 81 Halk, Haderslev kommune.

§ 50 - Kirkefredning Halk Kirke -

Der fremlagdes skrivelse af 6. august 1996 med bilag fra Sønderjyllands amt, j.nr. 8-70-51-4-515-2-96.

Det er oplyst, at transformerstationen tænkes opført indenfor kirkefredningen omkring Halk Kirke.

Ifølge fredningsbestemmelserne må arealet ikke bebygges og beplantes, så udsigten til kirken ødelægges midlertidigt eller vedvarende. Der må bl.a. ikke opsættes skure, transformerstationer eller lignende.

Haderslev Stift har anbefalet det ansøgte, idet det bl.a. er anført, at anbringelsen sker ved en trægruppe i den sydlige ende af parkeringspladsen ved Halk Kirke, og terrænet syd for trægruppen ligger en del lavere end parkeringspladsen. Det medfører, at transformeren ikke kan ses fra kirken eller kirkegården, hvorfor placeringen er passende diskret.

Det er også af værdi, at luftledningerne langs kirkegårdens syddige forsvinder tillige med den murede transformator vest for kirkegården.

Fredningsnævnets afgørelse:

Da den nye transformater placeres lavt i forhold til vej og kirke og næsten vil være skjult for forbikørende, samt da projektet tillige indeholder fjernelse af luftledninger i området, vil der ske en forbedring af de landskabelige forhold omkring kirken, hvorfor det ansøgte ikke strider imod fredningens formål. Nævnet meddeler herved i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 tilladelse til det ansøgte på vilkår, at det eksisterende murede tårn fjernes.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

S.A. Koustrup

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheden. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for påtegning Sønderjyllands amt, Dommerkoret, Nørregade 31, 6270 Tønder**, der videresender klage til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

Det ansøgte kræver desuden amtets tilladelse efter natubeskyttelseslovens § 17 vedrørende skovbyggelinier.

SCANNET

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

- 8 SEP. 2006

Den 6. september 2006 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 24/2006

Ansøgning fra arkitekt O. Reinhard Hansen om tilladelse til om- og nybygning af graverfaciliteter ved Halk kirke på matr.nr. 80 Halk, Haderslev kommune.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 18. august 2006 med bilag fra Sønderjyllands Amt, Planafdelingen, j.nr. 06/6754.

Det bemærkes, at sagen af Nævnet har været behandlet på skriftligt grundlag, og at det amtsrådsvalgte medlem, Thomas Lauritzen, og det kommunalvalgte medlem, Knud Olaf Knudsen, har deltaget i afgørelsen.

Det fremgår af sagen, at matr.nr. 80, der ejes af Menighedsrådet, er omfattet af en deklARATION, hvorefter arealet ikke må bebygges eller beplantes, så udsigten til kirken ødelægges midlertidigt eller vedvarende. Fredningsnævnet og Menighedsrådet har påtaleret, og det er bestemt, at så længe arealerne administreres af de kirkelige myndigheder, træffer Kirkeministeriet - efter indhentet erklæring fra Fredningsnævnet - afgørelse om nyplacering af bygninger, hvis disse skal benyttes til driften af præstegårdens jorder.

Det er oplyst, at projektet omfatter ombygning af en eksisterende graverbygning til kontor, og nybygning af en parallel længe, som skal anvendes til værksted og redskabsrum. Den nye bygning vil få et areal på ca. 53 m² og en højde på ca. 5 m, svarende til den eksisterende bygning.

Projektet er godkendt af Haderslev Domprovstiudvalg og har været forelagt den kgl. bygningsinspektør og kirkegårdskonsulenten.

Arealet er omfattet af skovbyggelinie og kirkebyggelinie. Der kræves ikke dispensation fra sidstnævnte byggelinie, men Amtet forventer at kunne meddele dispensation fra skovbyggelinien.

Amtet har videre oplyst, at det ansøgte ikke vil tage det nuværende indblik til kirken, idet den nye bygning placeres parallelt med den eksisterende graverbygning og i harmoni med denne.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Efter formuleringen af deklARATIONEN må det antages, at Fredningsnævnets dispensation

SNS-121-20066

8

skal indhentes. Ud fra de foreliggende oplysninger kan det ikke antages, at det ansøgte vil være i strid med fredningens formål, hvorfor Nævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddeler dispensation til ombygning af den eksisterende graverbygning og til nybygning af en parallel længe i overensstemmelse med de indsendte tegninger og beskrivelser.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kejsler

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

For klage skal betales et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Når Naturklagenævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet, vil Naturklagenævnet opkræve gebyret hos klageren, og såfremt en fastsat betalingsfrist ikke overholdes, vil klagen blive afvist. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvist medhold.

/kb

Fredningsnævnet for Syddjylland Sydlig del

Dokken 1
6700 Esbjerg
Tlf.nr.: 9968 8800
E-mail: syddjyllandsyd@fredningsnaevn.dk

19. november 2024
FN SJS 87/2024

FN SJS 87/2024: Ansøgning om dispensation til etablering af ladestander inden for fredningen af Halk Kirkes omgivelser

Fredningsnævnet har den 10. oktober 2024 modtaget en ansøgning fra Haderslev Stift på vegne af Halk-Grarup Sogns Menighedsråd om dispensation til etablering af en ladestander på parkeringspladsen ved Halk Kirke – nærmere bestemt på matr.nr. 80, Halk Ejerlav, beliggende Halkvej 52, 6100 Haderslev – inden for fredningen af Halk Kirkes omgivelser.

Fredningsnævnets formand har i medfør af bekendtgørelse om forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk. 5, besluttet at meddele dispensation til det ansøgte i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, som anført i afsnittet ”Fredningsnævnets afgørelse”.

Sagens oplysninger

Baggrunden for ansøgningen skal findes i reglerne i bekendtgørelse nr. 181 af 5. marts 2020 om forberedelse til og etablering af ladestander i forbindelse med bygninger (ladestanderbekendtgørelsen), som stiller krav om, at der senest den 1. januar 2025 skal være etableret en ladestander i tilknytning til kirkens parkeringsplads.

Kirkedigtet vil ikke blive påvirket i forbindelse med etableringen.

Det er ikke oplyst, om der vil skulle fældes træer eller fjernes anden vegetation i forbindelse med projektet til eventuel skade for beskyttede arter m.v.

Både Haderslev Stift og Den Kgl. Bygningsinspektør har godkendt det ansøgte, herunder den ønskede placering.

Der er ansøgt om dispensation for perioden 1. januar 2025 til den 31. december 2034.

På billederne nedenfor ses den ønskede placering samt de nærmere specifikationer på ladestanderen:

Oversigtskort (den ønskede placering er markeret med en cirkel)

Visualisering

Specifikationer på ladestanderen

EDRI DK Infrastructure – Ladestandere

22 kW ladestandere - Garo LS4 22 kW: Fristående AC ladestander med 2 separate udtag

Den fritstående ladestander med 2 separate udtag, GARO LS4, er en pålidelig og effektiv opladningsløsning. Med sit holdbare aluminiums chassis og kraftfulde udtag er den dimensioneret til at kunne klare hård brug. Sikkerhed er en prioritet, og derfor er ladestanderen udstyret med en indbygget sikringsgruppe og RCD (residual current device), der beskytter mod strømsvigt og sikrer, at opladningen foregår sikkert og pålideligt.

En af fordelene ved denne ladestander, er dens nemme og omkostningseffektive udvidelsesmuligheder. Der kan let tilføjes flere ladestandere til lokationen for fremtidig udvidelse. Ladestanderen leveres uden fastmonteret TYPE2 ladekabel. Dette giver fleksibilitet til, at tilpasse opladningen til forskellige køretøjer.

Ladestanderen og betalingssystemet er fysisk udformet således, at personer med nedsat funktionsevne, herunder kørestolsbrugere, egenhændigt kan anvende ladestanderen.

Ladestanderen leveres i neutrale farver, som fremstår som en integreret del af det omkringliggende miljø.

Til højre ses en standardmodel i aluminiumsfarve, hvor E.ON Drives logo fremgår.

- Aluminiums chassis med kraftige udtag – dimensioneret til hård brug og dermed en yderst robust ladeløsning.
- Laderen kan levere en udgangseffekt på 22 kW, fordelt med minimum 11 kW på hvert af de to ladeudtag.
- men med alle 22 kW til det ene udtag, når kun det ene tages i brug.
- Indbygget sikringsgruppe og RCD
- Nem udvidelse af lokationen og er dermed fremtidssikret.
- Uden fastmonteret TYPE2 ladekabel
- Vægt: 24,5 kg
- Bredde: 375 mm Dybde: 208 mm Højde: 1.400
- Dioder under topdæksel der indikerer ladestatus - Grøn: Ledig, Blå: I brug, Rød: Fejl
- Hvidt nedadrettet lys der oplyser instruktioner. Lyset, oplever vi, mindsker påkørsler
- Kabel sættes i på 1100mm og RFID læser er på 1200 mm

Den omhandlede matrikel er omfattet af en såkaldt Exner-fredning – tinglyst på ejendommen den 20. februar 1952. Formålet med fredningen er at sikre indsigten til og udsigten fra Halk Kirke. Fredningen har følgende indhold:

”Arealerne må ikke bebygges; de må ej heller beplantes således, at udsigten til kirken ødelægges, midlertidigt eller vedvarende, ligesom der ikke på arealerne må opsættes skure, udsalgssteder, boder, vogne til beboelse eller opbevaring af redskaber eller lignende; ej heller må der på arealerne opsættes toiletter, hønsehuse, pelsdyrfarme og lignende, sprøjtehuse, benzinstandere, og heller ikke – med ejerens samtykke – transformatorstationer, telefon- eller telegrafmaster.”

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Ved brev af 30.oktober 2024 har fredningsnævnet anmodet Haderslev Kommune, Miljøstyrelsen, Slots- og Kulturstyrelsen, Museum Sønderjylland, Danmarks Naturfredningsforening/København, Danmarks Naturfredningsforening/Haderslev, Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet Haderslev, Haderslev Stift, Haderslev Domprovsti og Halk-Grarup Sogns Menighedsråd om bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist til den 14. november 2024.

Danmarks Naturfredningsforening, afd. Haderslev, har i den forbindelse anført følgende:

”Afdelingen har på sit seneste møde drøftet ansøgningerne og har følgende bemærkninger vedr. ladestandere inden for kirkefredninger:

Afdelingen finder grundlæggende, at sådanne ikke hører hjemme inden for kirkefredningerne ikke mindst da fredningskendelserne bl.a. oplyser, at der specifikt ikke må opstilles benzinstandere inden for fredningen. Er der muligheder for placering uden for fredningerne?

I sammenhæng med ny lovgivning er der rejst krav om etablering af ladestandere ved kirker. Det rejser spørgsmålet om denne lovgivnings forhold til anden lovgivning især Naturbeskyttelsesloven, hvorefter fredninger reguleres, og hvorvidt den nye lovgivning kan tilsidesætte afgørelser truffet efter denne anden lovgivning. (Hvilken lov er her stærkest?) Afdelingen har ikke kendskab til afgørelser herom og finder, at sagen bør prøves i Klagenævnet. Det kan ske enten ved at Fredningsnævnet meddeler afslag, og ansøgerne herefter anker afslagene, eller, hvis der meddeles dispensation, at Afdelingen anker afgørelsen. I så tilfælde vil Afdelingen nødvendigvis skulle anke samtlige afgørelser indtil Klagenævnets holdning kendes. Dette forudsætter så gebyrbetaling ved samtlige anker til den første afgørelse fra klagenævnet foreligger, - måske om halvandet år.

Da fredningerne blev besluttet, var der endnu ikke tænkt på ladestandere til el-biler, og sådanne er derfor ikke omtalt i kendelserne, men Afdelingen formoder, at ladestandere kan ligestilles med begrebet benzinstandere, som er nævnt. Det må derfor have være i fredningsopretterne ånd, at forbuddet også må forventes at omfattet installationer som ladestandere til elbiler. Ved oprettelsen af en fredning kan man ikke specifikt forudse alle kommende nyskabelser, men det må forventes at forbuddet må kunne forventes at omfatte alle evt. lignende installationer, som de kendelserne allerede konkret nævner. Problemet med præcedensdannelse må derfor overvejes.

Afdelingen finder hertil, at det ikke kan være en kirkelig opgave at sørge for energiforsyning til kirkegængeres biler. Der vil med baggrund i fredningskendelsen til sammenligning ikke kunne etableres tilsvarende servicefaciliteter til benzin- henholdsvis dieseldrevne biler mm.

Skulle Ankenævnet stadfæste Fredningsnævnets evt. dispensationer, håber afdelingen, at der i Fredningsnævnets afgørelse bliver stillet vilkår om benyttelse og udseende, f.eks. at ladestanderne alene må benyttes, når køretøjet er hensat i sammenhæng med en kirkelig handling eller under kirkegårdsbesøg. Det må forventes, at behovet for ladestandere ved landsbykirker er forholdsvis begrænset, da de fleste kirkegængere

med elbiler må forventes at have en bolig med ladefaciliteter i modsætning til forholdene i byer, hvor der er etagebyggeri osv. Det er i øvrigt konstateret, at f.eks. ladestanderne i Haderslev By ved dammen overvejende står tomme til stor frustration for turister og handlende på jagt efter ledig parkeringsplads.

Afdelingen har ikke ønske om besigtigelse, men deltager gerne heri, hvis Fredningsnævnet beslutter sig herfor.”

Der er ikke herudover modtaget bemærkninger.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke strider mod formålet med fredningen.

Det fremgår videre af stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde (Natura 2000), hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper eller levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for.

Det fremgår desuden af stk. 3, at medmindre betingelserne i § 65, stk. 3, er opfyldt, kan fredningsnævnet ikke meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning, hvis det ansøgte kan 1) beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller 2) ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier (såkaldte bilag IV-arter).

Formålet med fredningen er at sikre indsigten til og udsigten fra Halk Kirke.

Fredningsnævnet finder ikke, at det ansøgte som følge af den ønskede placering på en i forvejen etableret parkeringsplads sammenholdt med ladestanderens relativt neutrale udseende og begrænsede omfang i øvrigt kan siges at være i direkte strid med fredningens formål.

Fredningsnævnet finder heller ikke, at det ansøgte vil fremstå skæmmende på omgivelserne omkring kirken og kirkegården i en sådan grad, at der bør meddeles afslag.

Fredningsnævnet har desuden tillagt det vægt, at det ved lov er besluttet, at der skal etableres en ladestander i tilknytning til kirkens parkeringsplads.

På denne baggrund, og idet det ansøgte heller ikke kan antages at ville påvirke udpegningsgrundlaget for beskyttede Natura 2000-områder og beskyttede bilag IV-arter negativt, meddeler fredningsnævnet dispensation til det ansøgte, dog på følgende vilkår:

- at der ikke i forbindelse med etableringen af det ansøgte skal fældes træer eller fjernes anden vegetation.

Den meddelte dispensation udløber den 31. december 2034.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevarerklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevarerklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevarerklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevarerklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevarerklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevarerklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevarerklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevarerklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del
Esbjerg den 19. november 2024

Henrik Tosti
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Haderslev Kommune, post@haderslev.dk

Miljøstyrelsen, mst@mst.dk

Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk

Museum Sønderjylland, planer@msj.dk

Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening/Haderslev, haderslev@dn.dk

Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, finn.borchsenius@sm.au.dk

Dansk Ornitologisk Forening, gert.fahlberg@bbsyd.dk

Friluftsrådet Haderslev, h.j.suadicani@icloud.com

Haderslev Stift, kmhad@km.dk

Haderslev Domprovsti, haderslev.domprovsti@km.dk

Halk-Grarup Sogns Menighedsråd, 8964@sogn.dk

Fredningsnævnet for Syddjylland Sydlig del

Dokken 1
6700 Esbjerg
Tlf.nr.: 9968 8800
E-mail: syddjyllandsyd@fredningsnaevn.dk

16. marts 2025
FN SJS 101/2024

FN SJS 101/2024: Ansøgning om dispensation til opførelse af graverbygning inden for fredningen af Halk Kirkes omgivelser

Fredningsnævnet har den 18. december 2024 modtaget en ansøgning fra Halk-Grarup Sogns Menighedsråd om dispensation til opførelse af en ny graverbygning på ejendommen med matr.nr. 80, Halk Ejerlav, Halk, beliggende Halkvej 52, 6100 Haderslev, inden for fredningen af Halk Kirkes omgivelser.

Fredningsnævnet har besluttet at meddele dispensation til det ansøgte i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, som anført i afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse".

Sagens oplysninger

Det fremgår af ansøgningen, at det ansøgte skal erstatte den nuværende graverbygning, som er hårdt ramt af sætningsskader i murværket. Det ansøgte ønskes opført på samme sted og i samme stil som den nuværende bygning, men på et nyt fundament. Det ansøgte vil blive ca. 1 meter bredere og 2,8 meter længere end den nuværende bygning. Den øgede bredde og længde skal imødekomme øgede pladskrav og facilitetsbehov til mandskabet samt gældende isoleringskrav, hvilket medfører tykkere ydermure.

Nedenfor følger et uddrag fra ansøgningsmaterialet:

”...

FORSLAG TIL NY BYGNING

Den nye graverbygning opføres som en fuldmuret bygning med vandskurede og hvidkalkede mure og med rødt tegltag, så den sammen med den eksisterende maskinbygning fortsat danner et samlet og harmonisk anlæg. Vinduer og døre foreslås udført med buestik i lighed med maskinbygningen.

Bygningen indrettes med handicaptoilet nærmest parkeringspladsen og kirkegården nordligst i bygningen. I samme ende bliver der indgang til graverkontor for besøgende via et lille forrum. Fra gårdrummet mod øst placeres den almindelige indgang for graveren. Her udføres et forrum med omklædning, hvor man kan hænge overtøjet, og der er videre adgang til toilet/omklædning samt frokoststue. Der er desuden forbindelse mellem frokoststue og kontor, så graver kan gå denne vej ind. Frokoststuen er

indrettet med et lille tekøkken og spiseplads til 6-8 personer. Kontoret er indrettet med skrivebordsplads og et lille mødebord, så der er mulighed for mindre møder med pårørende. Det foreslås, at frokoststue og kontor indrettes med loft til kip, så der skabes et bedre rum. I bygningen er desuden et teknikum med plads til rengøringsartikler mv.

BYGGETEKNIK

Af bæredygtighedshensyn vil de eksisterende tagsten, mursten og tagkonstruktioner genanvendes i videst muligt omfang. De eksisterende spær samt murværk vil derfor forsøges genanvendt.

Forud for genanvendelsen skal der af ingeniør foretages en statisk eftervisning af de eksisterende konstruktioners bærevne med henblik på, om de byggeteknisk kan bevares og genbruges.

...”

Både Haderslev Stift, Kirkegårdskonsulenten og Den Kgl. Bygningsinspektør har godkendt det ansøgte.

Den omhandlede matrikel er omfattet af en såkaldt Exner-fredning – tinglyst på ejendommen den 20. februar 1952. Formålet med fredningen er at sikre udsigten til og udsigten fra Halk Kirke. Fredningen har følgende indhold:

”Arealerne må ikke bebygges; de må ej heller beplantes således, at udsigten til kirken ødelægges, midlertidig eller vedvarende, ligesom der ikke på arealerne må opsættes skure, udsalgssteder, boder, vogne til beboelse eller opbevaring af redskaber eller lignende; ej heller må der på arealerne opsættes toiletter, hønsehuse, pelsdyrfarme og lignende, sprøjtehuse, benzinstandere, og heller ikke – med ejerens samtykke – transformatorstationer, telefon- eller telegrafmaster.”

På oversigtskortet nedenfor ses fredningen indtegnet og markeret med blå:

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 13. marts 2025, hvor nævnet tillige har foretaget besigtigelse.

I mødet deltog formanden, dommer Henrik Tosti, det ministerudpegede medlem, Aksel Voigt, og det kommunalt udpegede medlem, Olaf Hansen. Desuden deltog arkitekt Mia Rahbek Andersen, Haderslev Kommune ved Nikola Dybbroe, Haderslev Domprovsti ved Rasmus Hejsel og Torben Hjul Andersen, Halk-Grarup Sogns Menighedsråd ved Birthe Wolf samt graver Aleksander Nielsen.

Fredningsnævnets formand redegjorde for ansøgningen og de relevante dele af fredningsbestemmelserne.

Mia Rahbek Andersen oplyste, at baggrunden for ønsket om en ny graverbygning er de indretningsmæssige udfordringer, der gør sig gældende i relation til den eksisterende bygning. Der er ganske enkelt ikke plads nok, ligesom der mangler et toilet og ordentlige omklædningsfaciliteter. Det giver ikke mening blot at bygge videre på den eksisterende bygning, men man har stort fokus på at genbruge materialer i det omfang, det er muligt. Maskinbygningen, som den nye graverbygning vil komme til at flygte med, tager i forvejen det primære indkig fra vejen, så udvidelsen af graverbygningen, vil ikke påvirke de fredningsmæssige interesser i ret stort omfang. Den nye bygning vil blive ca. 65 cm højere end den eksisterende, ligesom der vil blive tilføjet yderligere ca. 24 m². Nogle af de nærtliggende træer vil muligvis skulle beskæres en anelse, men der vil ikke blive behov for at fjerne hverken træer eller anden beplantning i forbindelse med projektet.

Nikola Dybbroe oplyste, at det er et vilkår i landzonetilladelsen, at der ud til vejen skal være såkaldt "afskærmende beplantning". Der vil skulle søges landzonetilladelse på ny, og dette vil formentlig også blive et vilkår i den nye tilladelse. Kommunen har ingen indvendinger mod det ansøgte.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, 1. pkt., meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Det fremgår videre af stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde (Natura 2000), hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper eller levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for.

Det fremgår desuden af stk. 3, at medmindre betingelserne i § 65, stk. 4, er opfyldt, kan fredningsnævnet ikke meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning, hvis det ansøgte kan 1) beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller 2) ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier (såkaldte bilag IV-arter).

Der er tale om at erstatte en eksisterende graverbygning med en ny, der bliver en anelse mere omfangsrig og en smule højere. Beliggenheden bliver den samme som hidtil, og udadtil vil bygningen i det væsentlige komme til at fremstå som den eksisterende. Indsigten til kirken vil efter besigtigelsen på stedet således kun i yderst begrænset omfang vil blive påvirket yderligere af etableringen af den nye bygning.

På denne baggrund finder fredningsnævnet ikke, at det ansøgte kan siges at stride mod fredningens formål, ligesom nævnet heller ikke i øvrigt finder anledning til at nægte dispensation.

Herefter, og idet fredningsnævnet samtidig lægger til grund, at det ansøgte ikke vil kunne påvirke for beskyttede Natura 2000-områder og beskyttede bilag IV-arter negativt, meddeler fredningsnævnet dispensation til det ansøgte.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,

- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevarerklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevarerklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevarerklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevnenes-hus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevarerklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevarerklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevarerklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevarerklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Fredningsnævnet for Syddjylland, Sydlig del
Esbjerg den 16. marts 2025

Henrik Tosti
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Linjen A/S Arkitekter MAA, sbi@linjen.dk og mra@linjen.dk

Haderslev Kommune, post@haderslev.dk

Miljøstyrelsen, mst@mst.dk

Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk

Museum Sønderjylland, planer@msj.dk

Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening/Haderslev, haderslev@dn.dk

Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, finn.borchsenius@sm.au.dk

Dansk Ornitologisk Forening, gert.fahlberg@bbsyd.dk

Friluftsrådet Haderslev, haderslev@friluftsradet.dk

Haderslev Stift, kmhad@km.dk

Haderslev Domprovsti, haderslev.domprovsti@km.dk

Halk-Grarup Sogns Menighedsråd, 8964@sogn.dk